

ב' מ"י פ"ז מסכת
לולב הלכה ב' ס' סג
עשין מד טו"ש"ע ח"ח ס'
מדינת ספקי':
ב' מ"י פ"ז ס' סג
לולב הל' פ"ז סג
עשין מד טו"ש"ע ח"ח ס'
ב' מ"י פ"ז ס' סג
הלכה ב' ס' סג
טו"ש"ע ח"ח ס' מדינת
ספקי' פ"ז:

אתרוג בשביעי אסור. אפילו לאחר שילף בו כמו שמפרש
לכולי יומא אתקצאי^א ואפי' לריש לקיש דלמחר בשביעי
מוחר היינו לבתר דנפק ביה כדאמרין למזמנה אתקצאי ותימנה
ר' חנינא דלמחר פרק לולב הגזול
ברישא והדר נפיק ביה^ב כמאן דלא
כרבי יוחנן ולא כריש לקיש וי"ל כיון
דלא אכל ליה כוליה ומשייר צה'^ג
כשעור דמני נפיק ביה שרי אפי'
לר' יוחנן^ד ואע"ג דממה נפשך נאסרה
כולה ביום ראשון דחסר כל שהוא
פסול דלמחר רבי חנינא הפריש כולה
ליום ראשון ומקנתה לאחר הימים^ה
מידי דהוה א"ר אמרוהו לנצנת
הימים דלקמן בשמעתין ואע"ג דמנאי
דמהני כסוכה לא מהני אלא בלומר
איני גדול מהן כל זין השמשות^ו
דלמחר פרק המזבח כדי יין (ב"ב
דף ל'): והכל ביום ראשון ממה נפשך
גדול מכולן הא אמרינן הסס אתרוג
דמפסקי לילות מימינ^ז כל חד ומד
באנפי נפשיה סוכה דלא מפסקי לילות
מימינ^ח סוכה כחד יומא אריכתא דמי
והיה (ר' נח) חנינא שנתה כוליה ליום
ראשון ובשאר הימים אינו גדול
ממקלמו בזין השמשות שלהן ומיהו
קשה ללעיל פרק לולב הגזול
(דף נה.) גבי מי שצד בדרך ואין צדו
לולב דקמני לכשיצא לצימו יטול על
שולחנו משמע בגמרא דמפסקי
סעודתו בשביל לולב וכל שכן שלא
יחיל א"כ רבי חנינא היכי מטביל
בה דרישא וצריך לומר דהכי קאמר
מטביל בה היום ונפיק בה למחר:
תינוקות אין גדולים א"א.
פירשו במתמינן:

דאי איתרמי ליה סעודתא. אע"ג
דלמחר נמי מוקנה זין
השמשות מטעם ספק יוס^א לא קשיא
מידי דכפרישית פ"ק (דף י: ושם ג"ה)
אתרוג בשביעי ויקן איתרוג
בשמיני מותר, (סוכה)
אפי' בשמיני אסור. מאי
טעמא אתרוג כיון לצואת
בו קא, אפי' אצ"ג דיקימא
לן כל היום כשר לנטילה
לולב, מאחר שיצא בו
מבשרו ויש בשביעי אינו
צריך לו למצוה, לא ביום
איתקצאי אלא ביום
קיימת וכולה כחד יומא דכפריש'
כיון דלא מפסקי לילות מימינ^א
לענין נוי סוכה דאין צה"ס משום
סמירת אהל: **אתרוג אפי"ו**
בשמיני אסור. דגור אתרוג אטו
סוכה^ב דמפרש פ"ק (דף י: ושם ג"ה)
בקרמינ: **דינוקא** מקנא קני
אקניו לא מקני. לא דמי לזר שטיף
דפ' ארבעה אחין (ב"ב דף נה.)
דלמרינן כשהוא שטוף אטו כשהוא
שטוף זין דשטוף גרע ולא קני מקני:
שמיני ספק שביעי אסור. בחזק
שיראל דליכא ספיק' לא גזר אטו סוכה
אזל בצבל דא"כ ספיקא אע"ג דלא
מנכר ביה^א גזר אטו סוכה^ב אזל משעי
ספק שמיני לא גזר אתרוג אטו סוכה^ג:

מהו. מה שנתמין לתוכו: מלא אינו מהו. מה שמסופק עליו:
אם שמוע שמע. אם הורגלת לשמוע או שמעתי תוכל ללמוד
ולהספיק: ואם לאו, שלא הטית און בילדותך לשמוע: לא שמעתי.
לאחר זמן לא יספיקו צידך: ד"א אם אספ שמוע צינן. מחזור
על תלמודך ששמעת: ששמע צה"ס.
תמחכס בו להצין דברים חדשים
תמוך דברים ישנים: ואם יפנה
לצדך. להתייחס על מה שלמדת
כבר למחזור עליו: שוב לא שמעתי.
משמפנה לצד לנטלה שוב אין משמיעין
אחריך דהכי כתיב אם יפנה לצדך ולא
שמעתי (דברים ז'): אסור. לא לילה
ואפילו ללמחר שילף בה כדמפרש
טעמא קסבר לכל שצעת הימים
אתקצאי: סוכה אפי' בשמיני אסורה.
הספקא וטעמא מפרש לקמן מאי שנא
מאתרוג: ואפי' זו נמי (ס' מותר.
משילף בה והיה עומדת למנוה
עוד דקסבר למנוה אתקצאי ותו לא:
מיד סיעוקוס שומטין בו. בשביעי
קאי במתני. ויש מפרשים מיד תינוקות
כלומר שזר חסר סיוס מנוה לולב
התינוקות שומטין את לולביה כלומר
מנייחן אותם כמו (ס' שומטו ומניחו בקרן
זית והולכין ואוכלין אתמרוגיהן. ואין
נראה דלמרינן (ס' שנתא דלין רבני)
מעשה בנספח א' שבצ"ל איני רבני
והקניטתו אשמו וצרח ולא היה לו
צמה להספרנס בשביעי של ערבה
הלך ושמט אתרוגין מיד התינוקות
דלמן תמן מיד התינוקות שומטין
כו' והיה אותו חסיד עובר כספיה
דך כך אחד והוצרכו לביט המלך
לאתרוגין דמנוה לרפואה ומכין ציורק
גדול וחזר לצימו אלמלא גדולים
שמטי ליה מיד התינוקות: אל לאו
הוא הדין. באתרוגין של גדולים
נמי שרו צאכילה: סיעוקוס דוקא.
שלא הוקצא למנוה גמורה אצל של
גדולים שהוקצא למנוה גמורה אסורין
כל היום: אוריחא דמילתא. שאין
דך לשמטו מיד הגדולים את
אתרוגיהם: דחויא לזין השמשות.
שהרי מנוה כל היום: אתרוג לא
חזי לזין השמשות. משילף בו שמירת:
אתרוג אפילו בשמיני אסורה. מינו
דאסורה זין השמשות דשמיני משום
דזין השמשות ספק יוס הוא ובשביעי
אתקצאי לכולי יומא^א וכיון דזין
השמשות אסורה וע"ג דלא דחי
לזין השמשות אסורה לכולי יומא:
קס אטו דשמואל צטטסי דלוי.
חזר בו מדבריו ואמר כלוי: קס
רבי יורא צטטסי דאזב דשמואל.
אמר צביט המדרש בשביעי אסור
בשמיני מותר: אתרוג אספסלה.
רבותא נקט דאפילו נפסלה אסורה
כל שצעת שמתיילה לשצעה הוקצא
אזל בשמיני מותרת: לא ליקני איניש
הושענא ליוקא. צמתנה עד שלא
יאלו בו הוא: מקנא קני. דרבינן
תקינן ליה זכייא לנפשיה: אקניו לא
מקני. אינו יכול לחזור ולהקנותו
לאצו צמתנה ללאו צר דעת הוא:
ופלוגא. הא דרבי יוחנן ורבי
שמעון צ"ל אילפוג נמי רב ורב אפי'
וכיון דקמו רב (א) אפי' ורבי יוחנן

תורה אור השלם

1. וקרה אם שמוע
תשמע בקול יי' אלהיך
לשמר לעשות את כל
מצוותי אשר אנכי מצוה
היום ואתה יי' אלהיך
עליך על כל עני
הארץ. דברים כה א'
2. ואם יפנה לבבך ולא
תשמע ותקח
אתמרותי לאלהים
אתרים וצבונות:
דברים ה' ה'
3. ואיש ברהוה יתקלו
ואמר לא ידברו למדו
לשונם דבר שקר העדה
בלאו ימימהו ט ד

רבינו הגואל

מדת הקיבוץ (ב) כלי מלא
מחזיק שאמר והיה אם
שמוע שמעתי, ויקן אינו
מחזיק שאמר ואם יפנה
לבבך ולא תשמע, כלומר
אם הוא שר לא תשמע.
מדת בשר ודם כלי
מדת מחזיק מלא אינו
מחזיק בדמיון כי לא
דבר מוקד. ולמה הוא
רק, בשביל שאין אתם
מתקיימין בו. אמר ר' יוחנן
אתרוג בשביעי אסור
בשמיני מותרת, (סוכה)
אפי' בשמיני אסור. מאי
טעמא אתרוג כיון לצואת
בו קא, אפי' אצ"ג דיקימא
לן כל היום כשר לנטילה
לולב, מאחר שיצא בו
מבשרו ויש בשביעי אינו
צריך לו למצוה, לא ביום
איתקצאי אלא ביום
קיימת וכולה כחד יומא דכפריש'
כיון דלא מפסקי לילות מימינ^א
לענין נוי סוכה דאין צה"ס משום
סמירת אהל: **אתרוג אפי"ו**
בשמיני אסור. דגור אתרוג אטו
סוכה^ב דמפרש פ"ק (דף י: ושם ג"ה)
בקרמינ: **דינוקא** מקנא קני
אקניו לא מקני. לא דמי לזר שטיף
דפ' ארבעה אחין (ב"ב דף נה.)
דלמרינן כשהוא שטוף אטו כשהוא
שטוף זין דשטוף גרע ולא קני מקני:
שמיני ספק שביעי אסור. בחזק
שיראל דליכא ספיק' לא גזר אטו סוכה
אזל בצבל דא"כ ספיקא אע"ג דלא
מנכר ביה^א גזר אטו סוכה^ב אזל משעי
ספק שמיני לא גזר אתרוג אטו סוכה^ג:

מהו. מה שנתמין לתוכו: מלא אינו מהו. מה שמסופק עליו:
אם שמוע שמע. אם הורגלת לשמוע או שמעתי תוכל ללמוד
ולהספיק: ואם לאו, שלא הטית און בילדותך לשמוע: לא שמעתי.
לאחר זמן לא יספיקו צידך: ד"א אם אספ שמוע צינן. מחזור
על תלמודך ששמעת: ששמע צה"ס.
תמחכס בו להצין דברים חדשים
תמוך דברים ישנים: ואם יפנה
לצדך. להתייחס על מה שלמדת
כבר למחזור עליו: שוב לא שמעתי.
משמפנה לצד לנטלה שוב אין משמיעין
אחריך דהכי כתיב אם יפנה לצדך ולא
שמעתי (דברים ז'): אסור. לא לילה
ואפילו ללמחר שילף בה כדמפרש
טעמא קסבר לכל שצעת הימים
אתקצאי: סוכה אפי' בשמיני אסורה.
הספקא וטעמא מפרש לקמן מאי שנא
מאתרוג: ואפי' זו נמי (ס' מותר.
משילף בה והיה עומדת למנוה
עוד דקסבר למנוה אתקצאי ותו לא:
מיד סיעוקוס שומטין בו. בשביעי
קאי במתני. ויש מפרשים מיד תינוקות
כלומר שזר חסר סיוס מנוה לולב
התינוקות שומטין את לולביה כלומר
מנייחן אותם כמו (ס' שומטו ומניחו בקרן
זית והולכין ואוכלין אתמרוגיהן. ואין
נראה דלמרינן (ס' שנתא דלין רבני)
מעשה בנספח א' שבצ"ל איני רבני
והקניטתו אשמו וצרח ולא היה לו
צמה להספרנס בשביעי של ערבה
הלך ושמט אתרוגין מיד התינוקות
דלמן תמן מיד התינוקות שומטין
כו' והיה אותו חסיד עובר כספיה
דך כך אחד והוצרכו לביט המלך
לאתרוגין דמנוה לרפואה ומכין ציורק
גדול וחזר לצימו אלמלא גדולים
שמטי ליה מיד התינוקות: אל לאו
הוא הדין. באתרוגין של גדולים
נמי שרו צאכילה: סיעוקוס דוקא.
שלא הוקצא למנוה גמורה אצל של
גדולים שהוקצא למנוה גמורה אסורין
כל היום: אוריחא דמילתא. שאין
דך לשמטו מיד הגדולים את
אתרוגיהם: דחויא לזין השמשות.
שהרי מנוה כל היום: אתרוג לא
חזי לזין השמשות. משילף בו שמירת:
אתרוג אפילו בשמיני אסורה. מינו
דאסורה זין השמשות דשמיני משום
דזין השמשות ספק יוס הוא ובשביעי
אתקצאי לכולי יומא^א וכיון דזין
השמשות אסורה וע"ג דלא דחי
לזין השמשות אסורה לכולי יומא:
קס אטו דשמואל צטטסי דלוי.
חזר בו מדבריו ואמר כלוי: קס
רבי יורא צטטסי דאזב דשמואל.
אמר צביט המדרש בשביעי אסור
בשמיני מותר: אתרוג אספסלה.
רבותא נקט דאפילו נפסלה אסורה
כל שצעת שמתיילה לשצעה הוקצא
אזל בשמיני מותרת: לא ליקני איניש
הושענא ליוקא. צמתנה עד שלא
יאלו בו הוא: מקנא קני. דרבינן
תקינן ליה זכייא לנפשיה: אקניו לא
מקני. אינו יכול לחזור ולהקנותו
לאצו צמתנה ללאו צר דעת הוא:
ופלוגא. הא דרבי יוחנן ורבי
שמעון צ"ל אילפוג נמי רב ורב אפי'
וכיון דקמו רב (א) אפי' ורבי יוחנן

מהו. מה שנתמין לתוכו: מלא אינו מהו. מה שמסופק עליו:
אם שמוע שמע. אם הורגלת לשמוע או שמעתי תוכל ללמוד
ולהספיק: ואם לאו, שלא הטית און בילדותך לשמוע: לא שמעתי.
לאחר זמן לא יספיקו צידך: ד"א אם אספ שמוע צינן. מחזור
על תלמודך ששמעת: ששמע צה"ס.
תמחכס בו להצין דברים חדשים
תמוך דברים ישנים: ואם יפנה
לצדך. להתייחס על מה שלמדת
כבר למחזור עליו: שוב לא שמעתי.
משמפנה לצד לנטלה שוב אין משמיעין
אחריך דהכי כתיב אם יפנה לצדך ולא
שמעתי (דברים ז'): אסור. לא לילה
ואפילו ללמחר שילף בה כדמפרש
טעמא קסבר לכל שצעת הימים
אתקצאי: סוכה אפי' בשמיני אסורה.
הספקא וטעמא מפרש לקמן מאי שנא
מאתרוג: ואפי' זו נמי (ס' מותר.
משילף בה והיה עומדת למנוה
עוד דקסבר למנוה אתקצאי ותו לא:
מיד סיעוקוס שומטין בו. בשביעי
קאי במתני. ויש מפרשים מיד תינוקות
כלומר שזר חסר סיוס מנוה לולב
התינוקות שומטין את לולביה כלומר
מנייחן אותם כמו (ס' שומטו ומניחו בקרן
זית והולכין ואוכלין אתמרוגיהן. ואין
נראה דלמרינן (ס' שנתא דלין רבני)
מעשה בנספח א' שבצ"ל איני רבני
והקניטתו אשמו וצרח ולא היה לו
צמה להספרנס בשביעי של ערבה
הלך ושמט אתרוגין מיד התינוקות
דלמן תמן מיד התינוקות שומטין
כו' והיה אותו חסיד עובר כספיה
דך כך אחד והוצרכו לביט המלך
לאתרוגין דמנוה לרפואה ומכין ציורק
גדול וחזר לצימו אלמלא גדולים
שמטי ליה מיד התינוקות: אל לאו
הוא הדין. באתרוגין של גדולים
נמי שרו צאכילה: סיעוקוס דוקא.
שלא הוקצא למנוה גמורה אצל של
גדולים שהוקצא למנוה גמורה אסורין
כל היום: אוריחא דמילתא. שאין
דך לשמטו מיד הגדולים את
אתרוגיהם: דחויא לזין השמשות.
שהרי מנוה כל היום: אתרוג לא
חזי לזין השמשות. משילף בו שמירת:
אתרוג אפילו בשמיני אסורה. מינו
דאסורה זין השמשות דשמיני משום
דזין השמשות ספק יוס הוא ובשביעי
אתקצאי לכולי יומא^א וכיון דזין
השמשות אסורה וע"ג דלא דחי
לזין השמשות אסורה לכולי יומא:
קס אטו דשמואל צטטסי דלוי.
חזר בו מדבריו ואמר כלוי: קס
רבי יורא צטטסי דאזב דשמואל.
אמר צביט המדרש בשביעי אסור
בשמיני מותר: אתרוג אספסלה.
רבותא נקט דאפילו נפסלה אסורה
כל שצעת שמתיילה לשצעה הוקצא
אזל בשמיני מותרת: לא ליקני איניש
הושענא ליוקא. צמתנה עד שלא
יאלו בו הוא: מקנא קני. דרבינן
תקינן ליה זכייא לנפשיה: אקניו לא
מקני. אינו יכול לחזור ולהקנותו
לאצו צמתנה ללאו צר דעת הוא:
ופלוגא. הא דרבי יוחנן ורבי
שמעון צ"ל אילפוג נמי רב ורב אפי'
וכיון דקמו רב (א) אפי' ורבי יוחנן

מהו. מה שנתמין לתוכו: מלא אינו מהו. מה שמסופק עליו:
אם שמוע שמע. אם הורגלת לשמוע או שמעתי תוכל ללמוד
ולהספיק: ואם לאו, שלא הטית און בילדותך לשמוע: לא שמעתי.
לאחר זמן לא יספיקו צידך: ד"א אם אספ שמוע צינן. מחזור
על תלמודך ששמעת: ששמע צה"ס.
תמחכס בו להצין דברים חדשים
תמוך דברים ישנים: ואם יפנה
לצדך. להתייחס על מה שלמדת
כבר למחזור עליו: שוב לא שמעתי.
משמפנה לצד לנטלה שוב אין משמיעין
אחריך דהכי כתיב אם יפנה לצדך ולא
שמעתי (דברים ז'): אסור. לא לילה
ואפילו ללמחר שילף בה כדמפרש
טעמא קסבר לכל שצעת הימים
אתקצאי: סוכה אפי' בשמיני אסורה.
הספקא וטעמא מפרש לקמן מאי שנא
מאתרוג: ואפי' זו נמי (ס' מותר.
משילף בה והיה עומדת למנוה
עוד דקסבר למנוה אתקצאי ותו לא:
מיד סיעוקוס שומטין בו. בשביעי
קאי במתני. ויש מפרשים מיד תינוקות
כלומר שזר חסר סיוס מנוה לולב
התינוקות שומטין את לולביה כלומר
מנייחן אותם כמו (ס' שומטו ומניחו בקרן
זית והולכין ואוכלין אתמרוגיהן. ואין
נראה דלמרינן (ס' שנתא דלין רבני)
מעשה בנספח א' שבצ"ל איני רבני
והקניטתו אשמו וצרח ולא היה לו
צמה להספרנס בשביעי של ערבה
הלך ושמט אתרוגין מיד התינוקות
דלמן תמן מיד התינוקות שומטין
כו' והיה אותו חסיד עובר כספיה
דך כך אחד והוצרכו לביט המלך
לאתרוגין דמנוה לרפואה ומכין ציורק
גדול וחזר לצימו אלמלא גדולים
שמטי ליה מיד התינוקות: אל לאו
הוא הדין. באתרוגין של גדולים
נמי שרו צאכילה: סיעוקוס דוקא.
שלא הוקצא למנוה גמורה אצל של
גדולים שהוקצא למנוה גמורה אסורין
כל היום: אוריחא דמילתא. שאין
דך לשמטו מיד הגדולים את
אתרוגיהם: דחויא לזין השמשות.
שהרי מנוה כל היום: אתרוג לא
חזי לזין השמשות. משילף בו שמירת:
אתרוג אפילו בשמיני אסורה. מינו
דאסורה זין השמשות דשמיני משום
דזין השמשות ספק יוס הוא ובשביעי
אתקצאי לכולי יומא^א וכיון דזין
השמשות אסורה וע"ג דלא דחי
לזין השמשות אסורה לכולי יומא:
קס אטו דשמואל צטטסי דלוי.
חזר בו מדבריו ואמר כלוי: קס
רבי יורא צטטסי דאזב דשמואל.
אמר צביט המדרש בשביעי אסור
בשמיני מותר: אתרוג אספסלה.
רבותא נקט דאפילו נפסלה אסורה
כל שצעת שמתיילה לשצעה הוקצא
אזל בשמיני מותרת: לא ליקני איניש
הושענא ליוקא. צמתנה עד שלא
יאלו בו הוא: מקנא קני. דרבינן
תקינן ליה זכייא לנפשיה: אקניו לא
מקני. אינו יכול לחזור ולהקנותו
לאצו צמתנה ללאו צר דעת הוא:
ופלוגא. הא דרבי יוחנן ורבי
שמעון צ"ל אילפוג נמי רב ורב אפי'
וכיון דקמו רב (א) אפי' ורבי יוחנן

מהו. מה שנתמין לתוכו: מלא אינו מהו. מה שמסופק עליו:
אם שמוע שמע. אם הורגלת לשמוע או שמעתי תוכל ללמוד
ולהספיק: ואם לאו, שלא הטית און בילדותך לשמוע: לא שמעתי.
לאחר זמן לא יספיקו צידך: ד"א אם אספ שמוע צינן. מחזור
על תלמודך ששמעת: ששמע צה"ס.
תמחכס בו להצין דברים חדשים
תמוך דברים ישנים: ואם יפנה
לצדך. להתייחס על מה שלמדת
כבר למחזור עליו: שוב לא שמעתי.
משמפנה לצד לנטלה שוב אין משמיעין
אחריך דהכי כתיב אם יפנה לצדך ולא
שמעתי (דברים ז'): אסור. לא לילה
ואפילו ללמחר שילף בה כדמפרש
טעמא קסבר לכל שצעת הימים
אתקצאי: סוכה אפי' בשמיני אסורה.
הספקא וטעמא מפרש לקמן מאי שנא
מאתרוג: ואפי' זו נמי (ס' מותר.
משילף בה והיה עומדת למנוה
עוד דקסבר למנוה אתקצאי ותו לא:
מיד סיעוקוס שומטין בו. בשביעי
קאי במתני. ויש מפרשים מיד תינוקות
כלומר שזר חסר סיוס מנוה לולב
התינוקות שומטין את לולביה כלומר
מנייחן אותם כמו (ס' שומטו ומניחו בקרן
זית והולכין ואוכלין אתמרוגיהן. ואין
נראה דלמרינן (ס' שנתא דלין רבני)
מעשה בנספח א' שבצ"ל איני רבני
והקניטתו אשמו וצרח ולא היה לו
צמה להספרנס בשביעי של ערבה
הלך ושמט אתרוגין מיד התינוקות
דלמן תמן מיד התינוקות שומטין
כו' והיה אותו חסיד עובר כספיה
דך כך אחד והוצרכו לביט המלך
לאתרוגין דמנוה לרפואה ומכין ציורק
גדול וחזר לצימו אלמלא גדולים
שמטי ליה מיד התינוקות: אל לאו
הוא הדין. באתרוגין של גדולים
נמי שרו צאכילה: סיעוקוס דוקא.
שלא הוקצא למנוה גמורה אצל של
גדולים שהוקצא למנוה גמורה אסורין
כל היום: אוריחא דמילתא. שאין
דך לשמטו מיד הגדולים את
אתרוגיהם: דחויא לזין השמשות.
שהרי מנוה כל היום: אתרוג לא
חזי לזין השמשות. משילף בו שמירת:
אתרוג אפילו בשמיני אסורה. מינו
דאסורה זין השמשות דשמיני משום
דזין השמשות ספק יוס הוא ובשביעי
אתקצאי לכולי יומא^א וכיון דזין
השמשות אסורה וע"ג דלא דחי
לזין השמשות אסורה לכולי יומא:
קס אטו דשמואל צטטסי דלוי.
חזר בו מדבריו ואמר כלוי: קס
רבי יורא צטטסי דאזב דשמואל.
אמר צביט המדרש בשביעי אסור
בשמיני מותר: אתרוג אספסלה.
רבותא נקט דאפילו נפסלה אסורה
כל שצעת שמתיילה לשצעה הוקצא
אזל בשמיני מותרת: לא ליקני איניש
הושענא ליוקא. צמתנה עד שלא
יאלו בו הוא: מקנא קני. דרבינן
תקינן ליה זכייא לנפשיה: אקניו לא
מקני. אינו יכול לחזור ולהקנותו
לאצו צמתנה ללאו צר דעת הוא:
ופלוגא. הא דרבי יוחנן ורבי
שמעון צ"ל אילפוג נמי רב ורב אפי'
וכיון דקמו רב (א) אפי' ורבי יוחנן

הגהות הב"ח

(א) גבי צטטסי יוסם רב
אמר כל (א): (ב) ש"י
ד"ה ואפי' בשביעי
נמי מותר בשלש עשר
ואינו עומד למנוה עוד
דקסבר למצוה אתקצאי:
(ג) ד"ה ופולגא וכו'
וכיון דקמו רב ור' יוחנן
[כ] היה לפני הגי'. ר"ב
מפ' ש"י משמע דגורס
רב אמר כל אחד ואחד
יאלו בו ואוכלו למחר ורבי
אפי' אמר כל אחד ואחד
יאלו בו ואוכלו ללמחר
ועיין בחומש למעלה דף
י' ע"ב ד"ה עד מולאן
יוס טוב:

מוקף רש"י

מלא. אדם חסד (ברכות)
(ז). אב שמוע. פסע
אחת סופך שמעת און
פעם אחת (ס"ח). אם
שמוע בישן. ששעת
ושלשת מה ששמעת
אשקד (ס"ח). כל אחת
ואחת יוצא בה. צימא,
ואוכלה לאלתר. אפי'
למנוה אתקצאי והכי
נפשיה מנוה (ב"ב)
(ז). יוצא בה ואוכלה
למחר. לזין לאתקצאי
לזין השמשות אתקצאי
לזין יומא (ס"ח).

מוקף תוספות

א. שאם לא נטל שחרית
זמנו כל היום וכו' והוה
ענין לכולי יומא אתקצאי
כלומר שנטילתו אריה
למנוה כל היום. מאפי.
ב. היכי אכיל מיניה דהא
מוקצה למצוה מאכילה
הוא. קיעינא לעיל לו:
ג. דהני מילי לאוכלו
כולו דהו לא מצו למיעבד
ברת מצוה אבל איהו
דאכיל מיניה משוה ומצי
למיעבד מצוה בשאר לא
שיין ביה איסור מוקצה
כל זמן שיכול לעשות
מצוה בו. ר' גרסנאן
היה לעיל לו: ד. דמיידי
בשהנה בו כן בפירוש
שיכול לאכול ממנו ויצא
בשאר דאי לא סתמא
כוליה מקצה ליה ולא מאי
דצריך למצוה בחלודא.
קיעינא לעיל לו:
ה. [ד]ובשעת ביאת היום
שהיה קדושה צריכה
לחול עליהם לא חלה
לפיכך לא הוקצה. טי'
נעל: א. שאין מצוה
בילה. ט. וכו'.
דאתקצאי לבין השמשות
אתקצאי לכולי יומא.
מוס' ה"ל"ש. ח. דבתי אבי
גונג לא שייך לומר מינו
דאתקצאי לבין השמשות
כיון דלא נאסר בין
השמשות אלא מחמת
ספק יוס שעבר וכו' וכו'
דמי לסוכה בארמינן
משום דאי מותרת ליה
אתקצאי לכולי יומא.
מוס' ה"ל"ש. ט. אלא שיש להקשות ואם נפלה בשביעי האין
השמשות בשביעי והרי אינה ראויה למצוה כלל [ויש לפרש]. מאפי'. ד. א. שריח באחריו אזל למשרי בסוכה. עינינא. יא. דאין נטילין לולב בשמיני ספק שביעי דאין מצוהו מן ההורה בסוכה דארמינן מיהו היבין ברכי
מברכינן ואינה אלא משום וכו' בעלמא והילכך אין נטילין לולב בשמיני ספק שביעי וכיון שאין נטילין אותן אגילא מילתא דלמפרע דלא אקנייה אלא עד דום שביעי ואמאי שמיני ספק שביעי אסורה [י"ל]. מוס' כ"ד.
א. כיון דספק שביעי הוא אצלנו אחרים הרי אנו נוהגין אף באלו דין שביעי. קיעינא. יא. א. שאין בשמיני לא נאסר אלא מחמתו ואין לומר בה דין מנוה לאסור חלודא וכו' אסורה בשביעי מן הדין משום
דחויא לבין השמשות אסורה כל שמיני במנו. בה"ז נמי שמיני כשביעי אסורה בבין השמשות מדינא. דהא קיימא לן דמיתב ותיבין וחויא לבין השמשות ומחסר בתשיעי מדין מנו. כיעינא.

מהו. מה שנתמין לתוכו: מלא אינו מהו. מה שמסופק עליו:
אם שמוע שמע. אם הורגלת לשמוע או שמעתי תוכל ללמוד
ולהספיק: ואם לאו, שלא הטית און בילדותך לשמוע: לא שמעתי.
לאחר זמן לא יספיקו צידך: ד"א אם אספ שמוע צינן. מחזור
על תלמודך ששמעת: ששמע צה"ס.
תמחכס בו להצין דברים חדשים
תמוך דברים ישנים: ואם יפנה
לצדך. להתייחס על מה שלמדת
כבר למחזור עליו: שוב לא שמעתי.
משמפנה לצד לנטלה שוב אין משמיעין
אחריך דהכי כתיב אם יפנה לצדך ולא
שמעתי (דברים ז'): אסור. לא לילה
ואפילו ללמחר שילף בה כדמפרש
טעמא קסבר לכל שצעת הימים
אתקצאי: סוכה אפי' בשמיני אסורה.
הספקא וטעמא מפרש לקמן מאי שנא
מאתרוג: ואפי' זו נמי (ס' מותר.
משילף בה והיה עומדת למנוה
עוד דקסבר למנוה אתקצאי ותו לא:
מיד סיעוקוס שומטין בו. בשביעי
קאי במתני. ויש מפרשים מיד תינוקות
כלומר שזר חסר סיוס מנוה לולב
התינוקות שומטין את לולביה כלומר
מנייחן אותם כמו (ס' שומטו ומניחו בקרן
זית והולכין ואוכלין אתמרוגיהן. ואין
נראה דלמרינן (ס' שנתא דלין רבני)
מעשה בנספח א' שבצ"ל איני רבני
והקניטתו אשמו וצרח ולא היה לו
צמה להספרנס בשביעי של ערבה
הלך ושמט אתרוגין מיד התינוקות
דלמן תמן מיד התינוקות שומטין
כו' והיה אותו חסיד עובר כספיה
דך כך אחד והוצרכו לביט המלך
לאתרוגין דמנוה לרפואה ומכין ציורק
גדול וחזר לצימו אלמלא גדולים
שמטי ליה מיד התינוקות: אל לאו
הוא הדין. באתרוגין של גדולים
נמי שרו צאכילה: סיעוקוס דוקא.
שלא הוקצא למנוה גמורה אצל של
גדולים שהוקצא למנוה גמורה אסורין
כל היום: אוריחא דמילתא. שאין
דך לשמטו מיד הגדולים את
אתרוגיהם: דחויא לזין השמשות.
שהרי מנוה כל היום: אתרוג לא
חזי לזין השמשות. משילף בו שמירת:
אתרוג אפילו בשמיני אסורה. מינו
דאסורה זין השמשות דשמיני משום
דזין השמשות ספק יוס הוא ובשביעי
אתקצאי לכולי יומא^א וכיון דזין
השמשות אסורה וע"ג דלא דחי
לזין השמשות אסורה לכולי יומא:
קס אטו דשמואל צטטסי דלוי.
חזר בו מדבריו ואמר כלוי: קס
רבי יורא צטטסי דאזב דשמואל.
אמר צביט המדרש בשביעי אסור
בשמיני מותר: אתרוג אספסלה.
רבותא נקט דאפילו נפסלה אסורה
כל שצעת שמתיילה לשצעה הוקצא
אזל בשמיני מותרת: לא ליקני איניש
הושענא ליוקא. צמתנה עד שלא
יאלו בו הוא: מקנא קני. דרבינן
תקינן ליה זכייא לנפשיה: אקניו לא
מקני. אינו יכול לחזור ולהקנותו
לאצו צמתנה ללאו צר דעת הוא:
ופלוגא. הא דרבי יוחנן ורבי
שמעון צ"ל אילפוג נמי רב ורב אפי'
וכיון דקמו רב (א) אפי' ורבי יוחנן

מוקף רש"י

מלא. אדם חסד (ברכות)
(ז). אב שמוע. פסע
אחת סופך שמעת און
פעם אחת (ס"ח). אם
שמוע בישן. ששעת
ושלשת מה ששמעת
אשקד (ס"ח). כל אחת
ואחת יוצא בה. צימא,
ואוכלה לאלתר. אפי'
למנוה אתקצאי והכי
נפשיה מנוה (ב"ב)
(ז). יוצא בה ואוכלה
למחר. לזין לאתקצאי
לזין השמשות אתקצאי
לזין יומא (ס"ח).

מוקף תוספות

א. שאם לא נטל שחרית
זמנו כל היום וכו' והוה
ענין לכולי יומא אתקצאי

לולב וערבה פרק רביעי סוכה

מז.

עין משפט גר מצוה

מז א ב מ"י פ"ו מהלכות סוכה הלכה ג' סמג עשין מג טו"ע"א ח"ט סי' תרפ"ט ע"ב
 מ"ז ב מ"י פ"ט מהלכות סוכה הלכה ג' סמג עשין טו טו"ע"א ח"ט סי' תרפ"ט ע"ב
 מ"ח ד מ"י פ"ו מהלכות סוכה הלכה ג' סמג עשין טו טו"ע"א ח"ט סי' תרפ"ט ע"ב

רבינו הגאון

ובתר הכי פסקין והלכתא מיתב יוחנן כולי יומא בסוכה, ברוכי לא מברכין לישב בסוכה כשאר הימים. אמר ר' יוחנן אר, שהיו חלוק משא הימים בני דברים, כי בשבת ימי התג חיוב לישב בסוכה, ולשית לולב, ולסוך הימים, מה שאין כן בשמיני, לפיכך רגל אחד חשוב וצריך לומר בו זמן, ואין אומ' זמן בשביעי של פסח, ואם תאמר גם שביעי של פסח חלוק באכילת מצה, שביום שביעי אין חובה עליו לאכול מצה. התם בפסח חובה וזולת לילה הראשון, ויום שביעי מיום ששי אינו חלוק, מיום הראשון חלוק, והוא לפני פניו. אבל בסוכה שמיני חלוק מיום שביעי הוא לפניו, ובשביעי חיוב ובשמיני אינו חיוב. לימא הא מתניתא מסייעא ליה יוחנן, דתניא הפריש האילים והכבשים מעבדים כו', עד אמר להן שמיני רגל בפני עצמו הוא, שכשם ששבת (ימי) התג טעונן קרבן שיר ברכה ולינה, ואף שמיני טעון קרבן שיר ברכה ולינה.

לברוכי לישב בסוכה: דבריו לא מצריכין. דשמיני הוא ואין סוכות עליו והיינו לזה ולזה לכוונה דלא מצריכין לברכה את יום שמיני חג וערבת הוא: נקוט דר' יוחנן צידך. דלמחר לא מצריכין לישב בסוכה: גמירי דמאמר קאסו. למדתי מרבותי שהן צוין מן האפר שזהמיתיהן רעות שם ולא מצריכין. ואפילו לרז יהודה דלמחר שביעי לכוונה: דמאמר דמשמעה מני רז יהודה צריה דרז שמואל דליהו אמר משמיה דרז וחזינא ליה דלא עביד כשעמיה: מדע. דלמחר צו זמן לפי שרגל צפני עמנו הוא: שהרי חלוק. משאר הימים: ג' דברים. אין יושבין בסוכה ואין נוטלין צו לולב ואין מנסכין צו מים כדמתן במתני' (לעיל דף מ"ג): סוכה וניסוך המים שצעה: וכל' יהודה נמי. דפליג בניסוך ואמר דלא שמונה הרי חלוק מיהא צפני דברים: בלוג היה מנסך כל שמונה. במתני' פליג דקאמר ת"ק שלשה לוגין בכל יום ואילו אמר בכל יום לוג וקאמר ת"ק שצעה ולא שמיני הוא ואמר כל ח' מיום אינו חלוק. דאף י"ט ראשון רשות: זה חלוק משמיני. שמיני חלוק מיום אחרתו שביעי אינו חלוק אלא מן הראשון: הלא קניב פר והסס קניב פרים. כל ימי החג קריבים פרים הרבה ומתמעטין והולכין אחד ליום עד יום שביעי שקריבין פרים שצעה ובשמיני פר אחד לצדו ומלא שמיני מסקר שאר הימים שהיה [לן] להקריב צו ששה: הסס קניב וציוס וכדא קניב ציוס. כל ימות החג כתיב צו וציוס השני וציוס השלישי אצל שמיני כתיב ציוס השמיני חלקו מהן ולא עשאו מוסקף על הראשונים: רז אשי אמר.

לברוכי ל"ד שביעי לסוכה ברוכי נמי מברכין ל"ד שמיני לזה ולזה ברוכי לא מברכין אמר רב יוסף נקוט דר' יוחנן בידך דרב הונא בר ביזנא וכל גדולי הדור איקלעו בסוכה בשמיני ספק שביעי מיתב הוו יתבי ברוכי לא בריכי ודלמא סבירא להו כמ"ד כיון שבידך יו"ט ראשון שוב אינו מברך גמירי דמאמר אתו איכא דאמרי ברוכי כולי עלמא לא פליגי דלא מברכין כי פליגי למיתב ל"ד (ב) שבעה לסוכה מיתב יתבינן ול"ד שמיני לזה ולזה מיתב נמי לא יתבינן אמר רב יוסף נקוט דר' יוחנן בידך דמאמר דשעמיה מני רב יהודה בריה דרב שמואל בר שילת ובשמיני ספק שביעי לבר מוסוכה יתבי והלכתא "מיתב יתבינן ברוכי לא מברכין אמר ר' יוחנן ב"אומרים זמן בשמיני של חג וואין אומרים זמן בשביעי של פסח וא"ר לוי בר חמא ואיתמא ר' חמא בר חנינא דתדע שהרי חלוק בג' דברים בסוכה ולולב וניסוך המים ולרבי יהודה דאמר ב' בלוג היה מנסך כל שמונה הרי חלוק בב' דברים אי הכי שביעי של פסח נמי הרי חלוק באכילת מצה דאמר מר ילילה ראשונה חובה מוכאן ואילך רשות הכי השתא התם מלילה חלוק מיום אינו חלוק הכא אפילו מיום נמי חלוק רבינא אמר זה חלוק משלפניו וזה חלוק משלפני פניו (א) (אמר רב פפא) הכא כתיב פר התם כתיב פרים רב נחמן בר יצחק אמר הכא כתיב ביום התם כתיב וציוס רב אשי אמר הכא כתיב יבמשפט התם כתיב יבמשפטם לימא מסייע ליה הפריש האילים והכבשים מעבדין זה את זה ורבי יהודה אומר פרים אין מעבדין זה את זה שהרי מתמעטין והולכין אמרו לו והלא כולן מתמעטין והולכין בשמיני אמר להן ב' שמיני רגל בפני עצמו הוא שכשם ששבת ימי החג טעונין קרבן ושיר וברכה ולינה אף שמיני טעון קרבן ושיר וברכה ולינה מאי

מיתב כולי עלמא ר' אשי פליגי דיתבינן. בלוג לא רזו לתקן כלל שיעטנו בלוג מספק" לפי שהוא י"ט ומוקפה לטלטול" ומיכתי' למילתיה שנהג צו מנהג חול' אצל סוכה פמיים שזכותו ערביה עליו כולל צה אר"ט: גמירי דמאמר קאתו. בלוג לא האפר שזהמיתיהן רעות שם ולא יצבו בסוכה כל ימי החג" ואת"ג דלמרי" (ה) סוכת רועים לא היה להם:

הבא כתיב במשפט. צולוה

כתיב כמשפט ואין זה ענין האחרים דרז פפא דלמחר צולוה כתיב פרים וזהאי כתיב צו דקאי אשמיני וכן אהיהו דר"ג בר יצחק אצל לרז אשי אשביעי קאי דכתיב ציה כמשפט לפי שהוא סוף הרגל וגמר החג כתיב רחמנא כמשפט לומר לך וכו' משפטם של ששה ואין שמיני הצא אחריו כמשפט צו לומר לך כמשפט: שיר. פירש צקונטי' לא פי' מהו שיר של שמיני וצמקסת סופריהם) משמע שהיו אומרים ציית הכנסת ומלאה על השמיני שמהו כמו כן היו אומרים פליג ציית המקדש וכן משמע צירושלמי: ללון לילה של מוצאי י"ט ראשון (י) דגמרינן משפט דכתיב (דברים טו) ופנית בצוקר והלכת לאהליך ואי אפשר לומר והלכת לאהליך אלא בחולו של מועד ציוס טוב חייב צראיית פנים צעורה אלא לצוקרו של מוצאי י"ט קאמר" והא לא קשיא ליה לילה כל שצעה מני איכא דפשיטא ליה דאיכא דמי שלא הביא חגיגה יום ראשון והביא צאחד הימים צריך ללון לילה שאחריו אצל אונן קשיא ליה לילה אסיק אדעתיה אם לא אמרו בראשונה שיאמרו ציני ועוד משום כוס ואת' ומיפוק ליה משום דטעון לילה משום שלמי שמהו דאיכא כל ששנה דתנן (לעיל דף מ"ג): ההלל והשמחה כל ששנה" ורש"י צאחר ימות השנה אם הביא קרבן טעון לילה לילה דתנ"י" כספרי (פרשת ראה) ופנית בצוקר והלכת לאהליך ממלך טעונין לילה כלומר כל הצדעים דומיא דפסח אין לו אלא אלו לצד מנין לרבות עופות ומנחות ועלים ולצונה שנאמר ופנית כל פניות שאמה פונה מן הצוקר ואילך [ובפסח] שני פליגי תנאי ששעמטין וצפרק מני

המיום ורבי יהודה דאמר ב' בלוג היה מנסך כל שמונה הרי חלוק בב' דברים אי הכי שביעי של פסח נמי הרי חלוק באכילת מצה דאמר מר ילילה ראשונה חובה מוכאן ואילך רשות הכי השתא התם מלילה חלוק מיום אינו חלוק הכא אפילו מיום נמי חלוק רבינא אמר זה חלוק משלפניו וזה חלוק משלפני פניו (א) (אמר רב פפא) הכא כתיב פר התם כתיב פרים רב נחמן בר יצחק אמר הכא כתיב ביום התם כתיב וציוס רב אשי אמר הכא כתיב יבמשפט התם כתיב יבמשפטם לימא מסייע ליה הפריש האילים והכבשים מעבדין זה את זה ורבי יהודה אומר פרים אין מעבדין זה את זה שהרי מתמעטין והולכין אמרו לו והלא כולן מתמעטין והולכין בשמיני אמר להן ב' שמיני רגל בפני עצמו הוא שכשם ששבת ימי החג טעונין קרבן ושיר וברכה ולינה אף שמיני טעון קרבן ושיר וברכה ולינה מאי

שהיה טמא (פסחים טז) וצפרי מפרש טעמא דמ"ד טעון לילה דהרי הוא כעצים ולצונה וי"ל דמשכחת ללא מייתי קרבן ציוס שצא לירושלים כגון דשלח שלמיו מאתמול דנאכלין לשני ימים" ועוד דצפ"ק דחגיגה (דף ט. ו) מניא ושמחת צהך לרבות כל מיני שמחות לשמחה ואמרי' צפסחים פרק אלו דברים (דף ע"א) אפי' צכסות נקיה ויין ישן וצענין אחר לא משכחת לה שמחת ששנה כשחל יום ראשון להיות צצנת משום דצענין וציהה צשעת שמה' ופי' האי גוונא אשכחן צירושלמי צפרק שני צדיטורים דתנן וטעונין לילה א"ר יונתן צשאיין עמהן קרבן אצל יש עמהן קרבן צלא כן טעונין לילה מתמת הקרבן וצפ" דם חטאת (וחסיד דף לו. ו) וצם משמע קצת דטעונין לילה כל שצעת ימי הפסח שכולן חטונין כלילה אחת גבי הא דתנן ר"ט אומר אם צישל צכלי מתחילת הרגל יצשל צו כל הרגל ואמרי' צגמרא מ"ט דר"ט א"ר יצחק דלמחר קרא ופנית בצוקר והלכת לאהליך הכתוב עשאן כולן צקר אחד ואת"ג ללא קיימא מסקנא הכי דפריך עלה וכי אין פיוגל צברגל וכו' אין נותר

ציוס ראשון והביא צאחד מן הימים צריך ללון לילה שלאחריו: מאי

לברוכי לישב בסוכה: דבריו לא מצריכין. דשמיני הוא ואין סוכות עליו והיינו לזה ולזה לכוונה דלא מצריכין לברכה את יום שמיני חג וערבת הוא: נקוט דר' יוחנן צידך. דלמחר לא מצריכין לישב בסוכה: גמירי דמאמר קאסו. למדתי מרבותי שהן צוין מן האפר שזהמיתיהן רעות שם ולא מצריכין. ואפילו לרז יהודה דלמחר שביעי לכוונה: דמאמר דמשמעה מני רז יהודה צריה דרז שמואל דליהו אמר משמיה דרז וחזינא ליה דלא עביד כשעמיה: מדע. דלמחר צו זמן לפי שרגל צפני עמנו הוא: שהרי חלוק. משאר הימים: ג' דברים. אין יושבין בסוכה ואין נוטלין צו לולב ואין מנסכין צו מים כדמתן במתני' (לעיל דף מ"ג): סוכה וניסוך המים שצעה: וכל' יהודה נמי. דפליג בניסוך ואמר דלא שמונה הרי חלוק מיהא צפני דברים: בלוג היה מנסך כל שמונה. במתני' פליג דקאמר ת"ק שלשה לוגין בכל יום ואילו אמר בכל יום לוג וקאמר ת"ק שצעה ולא שמיני הוא ואמר כל ח' מיום אינו חלוק. דאף י"ט ראשון רשות: זה חלוק משמיני. שמיני חלוק מיום אחרתו שביעי אינו חלוק אלא מן הראשון: הלא קניב פר והסס קניב פרים. כל ימי החג קריבים פרים הרבה ומתמעטין והולכין אחד ליום עד יום שביעי שקריבין פרים שצעה ובשמיני פר אחד לצדו ומלא שמיני מסקר שאר הימים שהיה [לן] להקריב צו ששה: הסס קניב וציוס וכדא קניב ציוס. כל ימות החג כתיב צו וציוס השני וציוס השלישי אצל שמיני כתיב ציוס השמיני חלקו מהן ולא עשאו מוסקף על הראשונים: רז אשי אמר.

תורה אור השלם

1. מנתרות ונסביריהם לפי קאילו ולפכששים במספרם.
2. במדבר כו לו ונתרותם ונסביריהם לפורים לאילים ולפכששים במספרם במשפטים: במדבר כו לג

הגהות הב"ח

- (א) ג' מן חלוק דלמחר שביעי לכוונה מתב: (ב) חסד דיה לנה צו יום טוב דלאון בירושלים דגמירי:

מוסף רש"י

מכאן ואילך הרות. שאם רוצה יתן ללולב צער בלוג לחם לא להתענות (פסחים טז). דכתיב ליפני לה צפ' צמח דפסחים (ע"ב) ששה מיום חלוק מלות וציוס שביעי ערבה, מה שביעי רבות אף ששה שבת מיום חלוק מלות אינו ואלו מן הכלל ללולב שאפילו מלות האלו צו אינו חובה, אלא אם באת ללולב תהא אכילתך מלה עלה מתקן, ולא ללולב על ואלו אלא ללולב על הכלל כולי ילא (רע"ב טז).

מוסף תוספות

א. דיןאן נוטלין לולב בשמיני ספק שביעי חלוק ברכה כמו שבישין בסוכה בלא ברכה. המהסא. דרשיבת סוכה ליבא סתק איסור כלל ולפיקר וישבין חג מספק אבל בלולב יש איסור טלטול שלא במקום מצותו. המהסא נסח הראשון. דמסקא לא דחינן טלטול דרבנן ליטול לולה. רע"ב"א. ג. כי חזכי רובא לולולו בשמיני שהוא יום טוב מן התורה לזון אותו שביעי שהוא חול וחו מקילין בקדושתו. ט. וכתוב בסוכות תשבו כעין ישיבת ביתו כשם שכל השנה אינו נמשך מלכת בדרך בסוחרה כגון כל ימות החג וכו'. רש"י לעיל טו. ה. הסוכה שמיני חג לא בעינן לשם סוכה בעינן, ולעל הוא מן התקורא סוכה, שסוכתה רש"י לעיל ט: א. מניחן שכתב ביום השביעי כמשפטם חזרו לכתוב בשמיני כמשפט גילה לך הכתוב שהוא חלוק לעצמו משלפניו רובא די לנו רמו שהוא רבוי בפני עצמו. רע"ב"א. ג. ומצא לשיטה זו שמיני ימא הפסח ושאר ימי החג אין טעונין לילה אלא חלק אחר יום ראשון

אם רצה. מאלי. ח. ובראי שהדברים נראין שההגלים אפילו בלא קרבן טעון לילה לכבוד יום טוב דאלו קרבן לא הוו צריכים בבראי. רע"ב"א. ט. ו[וישמח באותן שנשחטו אתמול. מוס' פסחים ד' ע"א דע"א טעון. י. ביר"ט שהוא זמן שמוחה. רש"י פסחים ע"א.

